

INFORMATIE

Vocvo-infotheek
Wetenschappelijke onderzoeken
2017

Wetenschappelijke onderzoeken

2017

Wetenschappelijke onderzoeken

Lopende of pas afgeronde onderzoeken op een rijtje.

Deze informatie is een selectie uit de [universiteiten](#) – [FRIS-onderzoeksportaal](#) – [wetenschapswinkel](#) - [NWO](#) e.a. databanken.

Inhoud

[Inhoud](#)

[Onderwijs](#)

[Good practices in citizenship education: the impact of school on political attitudes](#)

[Krachtige leeromgevingen en scholenbouw](#)

[Onderwijsvernieuwingsproject \(OVP\) 2016 : Active learning spaces](#)

[Link naar inhoudstafel](#)

Cursistgericht

[Onderwijs en zorg op maat van de talenten van jongeren \(TALENT\)](#)

[Leerstrategieën in sociale en informele leercontexten](#)

[KA103-2017 - Individuele leermobiliteit](#)

[INSCHRIJVINGEN: taalcursussen in het kader van het 'Welcome Student Refugee Programma'](#)

[Coloring Book : een nieuwe test- en onderzoeksmethode voor taalbegrip](#)

[Ex-laaggeletterden in onderzoeksteam OU](#)

[Hoe studenten leren: antwoorden vanuit een neurologisch-onderwijskundig onderzoeksperspectief.](#)

Docentgericht

[Inductie bij beginnende leraren: Professioneel ontwikkelen in netwerken.](#)

[Samenwerkend leren in inclusief onderwijs: praktijken en perspectieven van leraren](#)

[Tijdsbesteding van leraren in het basis- en secundair onderwijs.](#)

[Onderwijs aan vluchtelingen - internationale impulsen ter versterking van opzet en inhoud van de professionalisering van leraren](#)

Organisatie

[Teams onder druk: dynamiek van stress en informatieverwerking](#)

[Valorisatie van geïntegreerd en actiegericht onderwijs voor duurzame ontwikkeling op school \(VALIES\)](#)

Taal

[Drie onderzoeken naar leesbevordering en laaggeletterdheid van start](#)

Sociologie

[Families in transition, transition in families - FITTiF.](#)

[Family literacy-programma's voor kinderen in achterstandssituaties: Een meta-analyse van effecten en werkzame elementen](#)

[Adequaat toeleiden van vluchtelingen naar opleiding of werk. Een integrale en Europese aanpak voor de toeleiding van vluchtelingen naar de arbeidsmarkt](#)

[Digitalisering in de gevangenis](#)

[Participation in a prison context: Motives, barriers and needs of foreign national prisoners](#)

Infotheek

1. [Onderwijs](#)

<p>Good practices in citizenship education: the impact of school on political attitudes</p> <p>Id:KUL_3H150125 KU Leuven</p> <p>Tijdvenster: 3 feb 2015 → 3 feb 2019</p> <p>Disciplinecodes:</p> <ul style="list-style-type: none">• SOCIALE WETENSCHAPPEN (S)<ul style="list-style-type: none">◦ Sociologie◦ Politieke en administratieve wetenschappen <p>Classificaties:</p> <ul style="list-style-type: none">• Doctoraat <p>Onderzoekers</p> <ul style="list-style-type: none">• Promotor: Ellen Claes• Medewerker: Dorien Sampermans <p>Financieringsbronnen</p> <ul style="list-style-type: none">• Eigen Middelen zoals patrimonium, inschrijvingsgelden, giften,• Hoofd financieringsbron 3 feb 2015 → 3 feb 2019	
<p>Krachtige leeromgevingen en scholenbouw</p> <p>VLOV49 VUB Vrije Universiteit Brussel</p> <p>Effective start/end date: 1/09/17 → ...</p> <ul style="list-style-type: none">• Teacher Education• Administrative Promotor: Tondeur, Jo• Co-Promotor: Vaesen, Joost	

<p>Onderwijsvernieuwingsproject (OVP) 2016 : Active learning spaces</p> <p>DOZ88</p> <p>VUB Vrije Universiteit Brussel</p> <p>Effective start/end date: 1/06/16 → 1/02/18</p> <ul style="list-style-type: none">• Educational Science• Administrative Promotor: De Donder, Liesbeth	
--	--

2. [Cursistgericht](#)

<p>Onderwijs en zorg op maat van de talenten van jongeren (TALENT)</p> <p>UA Universiteit Antwerpen</p> <p>Tijdvenster: 01/04/2017 - 31/03/2021</p> <p>Onderzoeker(s)</p> <ul style="list-style-type: none">• Promotor: Struyf Elke• Co-promotor: Donche Vincent <p>Onderzoeksgroep(en)</p> <ul style="list-style-type: none">• EduBROn	<p>Het algemene doel van het TALENT project is om onderwijs en zorg voor leerlingen met sterke cognitieve vaardigheden te versterken, alsook de wetenschappelijke basis hiervan.</p> <p>Hiertoe wordt ingezet op de integratie van algemene ontwikkelings- en motivatie-psychologische en onderwijskundige inzichten en methoden in het onderzoek naar 'academic giftedness'.</p>
<p>Leerstrategieën in sociale en informele leercontexten</p> <p>UA Universiteit Antwerpen</p> <p>Tijdvenster: 01/01/2017 - 31/12/2021</p>	<p>Tijdens de eerste twee jaar zal het netwerk zich focussen op het conceptueel integreren van de sociale component van leren binnen de bestaande theoretische modellen van leerstrategieën (RQ1).</p> <p>Eveneens wordt hierbij ingegaan op de hieraan gerelateerde meetvraagstukken (RQ3) en worden resultaten van empirische studies verkend.</p>

<p>Onderzoeker(s)</p> <ul style="list-style-type: none">• Promotor: Gijbels David• Co-promotor: Donche Vincent• Co-promotor: Van den Bossche Piet <p>Onderzoeksgroep(en)</p> <ul style="list-style-type: none">• EduBROn	<p>In het derde en vierde jaar staat zowel het theoretisch als empirisch onderzoek naar leerstrategieën in informele leercontexten centraal (RQ2). Hierbij wordt ook de mogelijke meerwaarde in kaart gebracht van de inzet van verschillende meetmethoden en technieken in het empirisch onderzoek van leerstrategieën in informele leercontexten (RQ3).</p>
<p>KA103-2017 - Individuele leermobiliteit</p> <p>EUPOM35 VUB Vrije Universiteit Brussel</p> <p>Effective start/end date 1/06/17 → 31/05/19</p> <ul style="list-style-type: none">• International Relations and Mobility• Administrative Promotor: Couder, Jacqueline• Collaborator: Gruyaert, Laura Maria	
<p>INSCHRIJVINGEN: taalcurssussen in het kader van het 'Welcome Student Refugee Programma'</p> <p>CONI586 VUB Vrije Universiteit Brussel</p> <p>Effective start/end date 24/04/17 → 31/12/18</p> <ul style="list-style-type: none">• International Relations and Mobility• Dienst Strategie & Beleidsvoorbereiding• Administrative Promotor: Couder, Jacqueline• Co-Promotor: Internationalisering, Vice-Rector• Co-Promotor: Deschouwer, Luc	

<p>Coloring Book : een nieuwe test- en onderzoeksmethode voor taalbegrip</p> <p>OND1359901</p> <p>Leverancier gegevens NWO</p> <p>Looptijd 02 / 2016 - 01 / 2017 Hoofdaanvrager Dr. M. Pinto Verbonden aan Universiteit Utrecht, Faculteit Geesteswetenschappen, Letteren</p>	<p>Coloring Book is een nieuwe onderzoeksmethode voor taalbegrip, ontwikkeld door de aanvragers. Volgens deze methode vullen proefpersonen (kinderen, tweedetaalsprekers, populaties met taalbeperkingen) een kleurplaat in op basis van instructies.</p> <p>Voor onderzoekers is dit een handige methode om de impliciete kennis van de proefpersonen bloot te leggen. Een van de grootste voordelen van de 'Coloring Book' is dat het taalbegrip van de proefpersonen wordt getest zonder dat er expliciet een beroep wordt gedaan op de kennis van de regels van de grammatica.</p> <p>Deze methode is dus in staat een natuurlijke situatie na te bootsen en daarmee de echte taalkennis van de proefpersonen te meten. In samenwerking met het Digital Humanities Lab (Universiteit Utrecht) is de 'Coloring Book' omgezet in een web-applicatie die zowel op een iPad, tablet of smartphone kan worden gebruikt. Via dit medium worden de kleurplaten en de testzinnen aan de proefpersoon voorgelegd. Deze kleurt de plaatjes in volgens de instructies, waarna de resultaten automatisch worden opgeslagen op de server.</p> <p>In dit project wordt onderzocht of de Coloring Book web-applicatie ook voordelen heeft bij het testen van taalbegrip van NT2 leerlingen. Door samenwerking met experts, docenten en leerlingen van het fonds NT2 en inburgering van Koninklijke Uitgeverij Boom gaan de aanvragers een nieuwe test ontwikkelen en deze vergelijken met bestaande tests. Naar aanleiding van de resultaten van deze nieuwe test, de ervaringen van leerlingen en van docenten wordt de methode geëvalueerd en zullen mogelijkheden voor verdere samenwerking en voor het ontwikkelen van nieuwe producten worden besproken.</p>
<p>Ex-laaggeletterden in onderzoeksteam OU</p> <p>Open Universiteit</p> <p>Looptijd 2016-2019</p> <p>Onderzoekers</p> <ul style="list-style-type: none">• Saskia Brand-Gruwel• Paula Gouw• Halszka Jarodzka	<p>In Nederland hebben ruim 2,5 miljoen volwassenen moeite met taal en rekenen. Het Welten-instituut is gestart met een 2-jarig onderzoek dat een bijdrage moet leveren aan het terugdringen van het aantal mensen met taal- en rekenvaardigheden onder basisniveau. Het onderzoek maakt deel uit van het actieprogramma Tel mee met Taal. Voor dit onderzoek werkt het Welten-instituut actief samen met (ex)laaggeletterden en docenten zodat de ontwikkelde kennis, interventies en het cursusmateriaal goed aansluiten bij hun behoeften en diversiteit.</p> <p>Ervaringen en behoeften laaggeletterde</p> <p>Drie vragen staan centraal. Hoe volwassenen die moeite hebben met taal en rekenen dit zelf. Hebben zij behoefte aan ondersteuning? Welke motieven spelen een rol bij de</p>

keuze om een taal- of rekencursus te volgen. Dit onderzoek besteedt expliciet aandacht aan de invloed van emoties als angst en schaamte op beslissingen om te participeren in een cursus en leesprestaties.

Het onderzoek

Het onderzoek, geleid door onderzoekers Saskia Brand-Gruwel, Paula Gouw en Halszka Jarodzka, bestaat uit 5 deelprojecten. Naast een behoefteanalyse en de ontwikkeling van een interventie die lees- en rekengerelateerde negatieve emoties vermindert, wordt onderzocht hoe het leesniveau van laaggeletterden kan worden gemeten aan de hand van hun oogbewegingen (eye tracking). Het Welten-instituut werkt binnen het onderzoek samen met het expertisecentrum beroepsonderwijs ecbo, dat een literatuurstudie naar geslaagde interventies en beschikbare meetinstrumenten uitvoert.

Inzet taalambassadeurs

De taalambassadeurs van stichting ABC zijn mensen die ooit zelf moeite hadden of soms nog steeds hebben met taal en rekenen. Zij nemen samen met de onderzoekers de interviews af. Zij weten immers, beter dan de onderzoekers, hoe het voelt om laaggeletterd te zijn. Daarnaast maken zij in een adviserende rol deel uit van het onderzoeksteam. Ze adviseren onder andere bij de ontwikkeling van lesmateriaal en bij het werven van deelnemers voor de interventies en de verschillende onderzoeken. Daarmee leveren zij een waardevolle bijdrage aan het onderzoek. Ook docenten die taalonderwijs geven aan laaggeletterden adviseren bij de ontwikkeling van het lesmateriaal.

Kennis delen

De opbrengsten van het onderzoek komen direct beschikbaar voor docenten en vrijwilligers die taal- en rekenlessen geven. Voor hen wordt een leermodule ontwikkeld die gratis toegankelijk is via de website van de Open Universiteit. Naast onderzoeksresultaten, komen er lesmaterialen, praktijkoefeningen, filmpjes en een vragenlijst om leesemoties te meten in deze module beschikbaar. Zo slaat dit onderzoek een brug tussen praktijk en wetenschap, enerzijds door in het onderzoek gebruik te maken van kennis en ervaringen van Taalambassadeurs en docenten en anderzijds door de wetenschappelijke onderzoeksresultaten weer terug te brengen naar de praktijk.

Het onderzoek De laaggeletterden centraal wordt gefinancierd door het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek(NRO) en uitgevoerd binnen het actieprogramma Tel mee met Taal 2016-2019. De Open Universiteit werkt voor dit onderzoek onder andere samen met de Stichting ABC en haar taalambassadeurs en met expertisecentrum beroepsonderwijs ecbo.

[Hoe studenten leren: antwoorden vanuit een neurologisch-onderwijskundig onderzoeksperspectief.](#)

Id:UA_29754

Universiteit Antwerpen

Tijdvenster: 1 okt 2014 → 30 sep 2018

Disciplinecodes:

- SOCIALE WETENSCHAPPEN (S)
 - Pedagogiek en didactiek
- BIOMEDISCHE WETENSCHAPPEN (B)
 - Geneeskunde, mens en vertebraten
 - Neurologie, neuropsychologie, neurofysiologie

Onderzoekers

- Promotor [David Gijbels](#)
- Copromotor [Vincent Donche](#)
- Copromotor [Paul Parizel](#)
- Medewerker [Leen Catrysse](#)

Organisaties

- EduBROn 1 okt 2014 → 30 sep 2018

Financieringsbronnen

- [BOF - Nieuwe Onderzoeksiniciatieven vanaf 1994](#)

Dit interdisciplinair onderzoeksvorstel vertrekt van de vaststelling dat het bestaande onderzoek naar het leren van studenten in het hoger onderwijs tegenstrijdige resultaten oplevert over de manier waarop studenten studietaken verwerken (gebruik van verwerkingsstrategieën).

Een belangrijke kritiek is dat het bestaande onderzoek te sterk vertrouwt op zelfrapportage-technieken om verwerkingsstrategieën bij studenten te meten en het gebruik van directe observatiemethoden negeert. Medische beeldvormingstechnieken zijn in opmars in het studiedomein van de 'educational neurosciences' en laten toe om verwerkingsprocessen die zich voordoen tijdens het leren van studietaken rechtstreeks in kaart te brengen.

Samen met het gebruik van zelfrapportage-instrumenten kan het gebruik van brain-imaging technieken (zoals fMRI) als directe observatiemethode een meer comprehensief beeld opleveren van hoe studenten leren. Drie onderzoeksvragen staan centraal:

- (1) Wat is de neurale basis voor verwerkingsstrategieën van studenten in het hoger onderwijs?
- (2) Welke verbanden treden op tussen verwerkingsstrategieën gemeten via zelfrapportage en medische beeldvormingstechnieken?
- (3) Welke individuele verschillen treden op in het gebruik van verwerkingsstrategieën overheen verschillende vakspecifieke studietaken?

Het project wordt in twee fasen georganiseerd: een pilootstudie, gevolgd door een hoofdonderzoek. In de piloot-studie worden studietaken ontwikkeld en uitgetest in vier inhouds-domeinen en worden traditionele zelfrapportage-technieken (hardop-denken-protocollen en een zelfrapportagevragenlijst) gebruikt om te onderzoeken hoe studenten de verschillende verwerkingsstrategieën voor verschillende studietaken gebruiken.

In het hoofdonderzoek worden de verwerkingsstrategieën van de studenten in kaart gebracht via zelfrapportage en medische beeldvorming (fMRI) . De resultaten van dit project kunnen belangrijke gevolgen hebben voor zowel de theorie-ontwikkeling over verwerkingsstrategieën als voor het begrijpen van de onderliggende neurale activiteit van deze processen en hoe deze individuele verschillen adequaat gemeten kunnen worden.

3. [Docentgericht](#)

<p>Inductie bij beginnende leraren: Professioneel ontwikkelen in netwerken.</p> <p>Id:KUL_3H150070</p> <p>KU Leuven</p> <p>Tijdvenster: 1 jan 2015 → 31 dec 2020</p> <p>Disciplinecodes:</p> <ul style="list-style-type: none">• SOCIALE WETENSCHAPPEN (S)<ul style="list-style-type: none">◦ Pedagogiek en didactiek <p>Onderzoekers</p> <ul style="list-style-type: none">• Promotor Geert Kelchtermans <p>Organisaties</p> <ul style="list-style-type: none">• Onderwijsbel.& -vernieuwing & Lerarenopl <p>Financieringsbronnen</p> <ul style="list-style-type: none">• FWO Onderzoeksproject	
<p>Samenwerkend leren in inclusief onderwijs: praktijken en perspectieven van leraren</p> <p>UA Universiteit Antwerpen</p> <p>Tijdvenster 01/01/2017 - 31/12/2019</p> <p>Onderzoeker(s)</p> <ul style="list-style-type: none">• Promotor: Struyf Elke <p>Onderzoeksgroep(en)</p> <ul style="list-style-type: none">• EduBROn	<p>In dit onderzoeksproject bestuderen we hoe leraren samenwerking begrijpen, hoe deze tot stand komt en hoe deze leidt tot het ontwikkelen van kennis over inclusief onderwijs en competenties om een meer inclusieve leeromgeving te creëren.</p> <p>We maken hierbij gebruik van een multiple case studie design. Er worden data verzameld bij 10 leraren in Vlaanderen en Zuid-Afrika.</p>

<p>Tijdsbesteding van leraren in het basis- en secundair onderwijs.</p> <p>VLOV47 VUB Vrije Universiteit Brussel</p> <p>Effective start/end date 1/09/17 → 31/08/18</p> <ul style="list-style-type: none">• Sociology• Educational Science• Administrative Promotor: Glorieux, Ignace• Co-Promotor: Minnen, Joeri	
<p>Onderwijs aan vluchtelingen - internationale impulsen ter versterking van opzet en inhoud van de professionalisering van leraren</p> <p>Projectnummer 405-17-720</p> <p>Looptijd 28/08/2017 tot 31/03/2018 Hoofdaanvrager Dr. M. Hajer Verbonden aan Hogeschool Utrecht, Kenniscentrum Educatie</p>	<p>De afgelopen jaren is het Nederlandse onderwijs geconfronteerd met de komst van vluchtelingenkinderen. Niet alleen in de eerste opvang maar ook wanneer ze in de jaren daarna binnen heterogene groepen les krijgen, zullen deze leerlingen op school specifieke ondersteuning behoeven. Scholen en docenten ervaren echter handelingsverlegenheid op dit gebied. Dat geeft aan dat er iets niet goed gaat met de doorvertaling van wetenschappelijke inzichten over tweedetaalverwerving en -didactiek naar de praktijk. Het is nodig te bezien welke professionalisering gewenst is en we kunnen daarbij leren van de aanpak van ons omringende landen.</p> <p>In dit case report beschrijven we hoe Zweden en Vlaanderen vorm en inhoud geven aan de professionalisering van leraren rond onderwijs aan nieuwkomers. Deze landen kennen een andere aansturing van de professionalisering met een actieve rol van de overheid. We deze praktijken naar opzet en inhoud beschrijven en naast actuele wetenschappelijke inzichten in tweede-taaldidactiek leggen om te zien in hoeverre deze aansluiten.</p> <p>Bij deze zoektocht spelen professionaliseringsvragen vanuit de praktijk nadrukkelijk een rol. De vertaling van bevindingen (vooral vanuit desk research en interviews) vullen we daarom aan met overleg-bijeenkomsten tussen betrokkenen uit Zweden en Vlaanderen en belanghebbenden in Nederland. De verbinding van good practices en wetenschappelijke inzichten maken we bovendien toegankelijk voor een grotere groep belanghebbenden via discussiemateriaal in de vorm van een videoproductie. Zo</p>

verwachten wij een bijdrage te leveren aan de versnelde kennisontwikkeling en netwerkopbouw van opleidingen en onderwijsadviesinstellingen en (via hen) van scholen en docenten die te maken hebben met nieuwkomers.

4. [Organisatie](#)

[Teams onder druk: dynamiek van stress en informatieverwerking](#)

UA Universiteit Antwerpen

Tijdvenster 01/10/2017 - 30/09/2021

Onderzoeker(s)

- Promotor: [Van den Bossche Piet](#)
- Co-promotor: [Poels Karolien](#)

Onderzoeksgroep(en)

- [EduBROn](#)

In veel situaties worden teams van experts gezamenlijk verantwoordelijk gemaakt om snel en accuraat te reageren op kritische situaties. Voorbeelden zijn commando- en controle teams tijdens crisissituaties, management teams, of pilotenteams.

Het belang van effectief teamwerk is evident in deze situaties. Dus is er een sterke behoefte om te begrijpen welk gedrag en vermogen een rol spelen in deze teams bij het oplossen van problemen van groot belang en onder tijdsdruk, terwijl de beschikbare informatie complex en ambigu is.

Wat grotendeels buiten beeld gebleven is bij het bestuderen van deze teams, is de specifieke invloed van stress. Dat wil niet zeggen dat de 'druk' niet erkend werd, maar het werd meestal gezien als een contextuele factor. Slechts zelden is onderzocht hoe stress van impact is op de processen die men onderzoekt in teams. Enkel continue meting van stress tijdens het teamwerk kan inzicht verschaffen in de dynamiek van stress in deze teams en de relatie met informatieverwerking.

Het huidige projectvoorstel beschrijft onderzoek dat gebruik maakt van het meten van fysiologische indicatoren van stress via draagbare sensors in de context van teamwerk. Dit laat toe dat we inzicht kunnen krijgen in die dynamiek van stress en informatieverwerking. Hiertoe zal dit onderzoek zowel kwantitatieve als kwalitatieve methodologieën toepassen om deze relatie te bestuderen. We starten met valideringswerk in sterk gecontroleerde lab-studies om daarna studies uit te voeren die gradueel meer ecologisch valide zijn.

[Valorisatie van geïntegreerd en actiegericht onderwijs voor duurzame ontwikkeling op school \(VALIES\)](#)

UA Universiteit Antwerpen

Tijdvenster 01/09/2017 - 31/08/2021

Onderzoeker(s)

- Promotor: [Van Petegem Peter](#)
- Co-promotor: [Boeve-de Pauw Jelle](#)
- Co-promotor: [De Maeyer Sven](#)
- Co-promotor: [Donche Vincent](#)
- Co-promotor: [Schelfhout Wouter](#)
- Co-promotor: [Vanhoof Jan](#)

Onderzoeksgroep(en)

- [EduBRon](#)

VALIES focust op het ontwikkelen en onderzoeken van de implementatie van educatie voor duurzame ontwikkeling (EDO) in het formeel onderwijs in Vlaanderen. Centraal daarbij staat een traject van professionele ontwikkeling (TPD) van leerkrachtenteams die in de context van hun eigen school EDO waar maken.

Onderzoeksmatig wordt er gefocust op

- (1) het operationaliseren van actiecompetentie als uitkomst van EDO,
- (2) de effectiviteit van de TPD,
- (3) de effectiviteit van EDO,
- (4) het belang van de schoolcultuur in dit alles, en
- (5) het belang van verschillende sociale contexten.

Het project werkt toe naar het ontwikkelen van concrete tools die implementatie van EDO in het Vlaamse formeel onderwijs kunnen faciliteren. Er wordt samengewerkt met de Universiteit Leuven, de Arteveldehogeschool, en de onderwijskoepels.

5. [Taal](#)

[Drie onderzoeken naar leesbevordering en laaggeletterdheid van start](#)

Voor de subsidierende Tel mee met Taal **2016-2019** is vanuit de ministeries van SZW, OCW en VWS een totaalbudget van 710.000 euro beschikbaar.

Dit budget is als volgt verdeeld:

- Thema 1: 400.000 euro, looptijd 24 maanden
- Thema 2: 220.000 euro, looptijd 18 maanden
- Thema 3: 90.000 euro, looptijd 12 maanden

In het kader van het programma Tel mee met Taal 2016-2019 heeft het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) aan drie onderzoeksprojecten subsidie toegekend. Het gaat om een onderzoek naar de problemen die laaggeletterden ervaren in hun dagelijks leven en welke behoeften aan ondersteuning zij hebben, om onderzoek naar leesaversie onder laagtaalvaardige jongeren, en om onderzoek naar de deskundigheid van professionals en vrijwilligers.

Tel mee met Taal is een landelijk actieprogramma van de ministeries van SZW, OCW en VWS, gericht op leesbevordering en het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid, in aanvulling op het reguliere onderwijs. Het programma ondersteunt gemeenten, taalaanbieders, bibliotheken en maatschappelijke organisaties met instrumenten en methoden, kennis en expertise.

Vanuit het programma wordt beleidsonderzoek en wetenschappelijk onderzoek naar taalachterstanden, leesbevordering en laaggeletterdheid geïnitieerd en uitgevoerd. Er is in het kader van het programma een budget van 710.000 euro beschikbaar voor onderzoek. Voor het vaststellen van de meest urgente onderzoeksthema's is aan kennisinstellingen, onderzoeksbureaus, gemeenten, bibliotheken, taalaanbieders en andere relevante partijen input gevraagd. Vervolgens is tijdens een expertmeeting nagegaan welke specificeringen hierin kunnen worden aangebracht en welke prioritering hierbinnen gewenst is. Alle informatie bij elkaar heeft geleid tot de drie onderzoeksopdrachten, [zo meldt het NRO](#).

In het kader van het thema 'Doelgroepen- en behoeftenanalyse' zal prof. dr. Saskia Brand-Gruwel (Welten Instituut / Open Universiteit Nederland) onder het motto 'De laaggeletterden centraal' onderzoek doen met als doel meer zicht te krijgen op de problemen die laaggeletterden ervaren in hun dagelijks leven, welke behoeften aan ondersteuning zij hebben en wat hun drijfveren zijn om een leescursus te volgen. Bij dit onderzoek worden expliciet laaggeletterden zelf en hun docenten betrokken, zodat de ontwikkelde kennis en interventies aansluiten bij hun behoeften en diversiteit.

- meer informatie over het [onderzoeksprogramma Tel mee met Taal](#)

6. [Sociologie](#)

[Families in transition, transition in families - FiTTiF.](#)

Id:KUL_3H140733

KU Leuven

Tijdvenster: 1 jan 2015 → 31 dec 2018

Disciplinecodes:

- SOCIALE WETENSCHAPPEN (S)

Onderzoekers

- Promotor [Koenraad Matthys](#)

Organisaties

- [OE Centrum voor Sociologisch Onderzoek](#)

Financieringsbronnen

- [SBO \(Strategisch Basisonderzoek\)](#)

De algemene wetenschappelijke doelstelling is om te onderzoeken hoe de samenleving de kwetsbaarheden van personen in familietransities kan verminderen door middel van sociaal innovatieve acties binnen drie sociale instituties (justitie, economie en onderwijs).

[Family literacy-programma's voor kinderen in achterstandssituaties: Een meta-analyse van effecten en werkzame elementen](#)

Projectnummer 405-17-712

Looptijd 01/09/2017 tot 31/08/2018

Hoofdaanvrager Prof. dr. R.C.M. van Steensel

Verbonden aan

Erasmus Universiteit Rotterdam, Faculteit der Sociale Wetenschappen, Pedagogische wetenschappen

Family literacy-programma's zijn programma's die beogen de geletterde ontwikkeling van kinderen te stimuleren door middel van de betrokkenheid van het gezin. Verschillende van deze programma's zijn gericht op kinderen die met een achterstand aan het onderwijs beginnen. In de afgelopen decennia is een reeks van effectstudies naar zulke programma's uitgevoerd.

Deze effectstudies zijn op hun beurt samengevat in meta-analyses. In deze meta-analyses is echter nooit geanalyseerd binnen de doelgroep van gezinnen in achterstandssituaties. Wat de werkzame ingrediënten zijn voor deze doelgroep in het bijzonder is dus nog onduidelijk.

Zulke informatie is niet alleen academisch interessant, maar ook in de Nederlandse beleidscontext momenteel zeer relevant. In lopende beleidsprogramma's gericht op de bestrijding van laaggeletterdheid spelen gezinsinterventies namelijk een belangrijke rol. Een antwoord op de vraag welke programma-elementen met name van belang zijn voor het bewerkstelligen van veranderingen in achterstandsgezinnen is in dat licht essentieel.

In de voorgestelde overzichtsstudie voeren we een meta-analyse uit naar de effecten van family literacy-programma's die zich specifiek richten op kinderen in achterstandssituaties (bijv. kinderen van laagopgeleide ouders en/of migrantenouders).

Via een literatuursearch in relevante databases (PsycINFO, ERIC, Scopus etc.) verzamelen we een set (quasi-)experimentele studies naar de effecten van family literacy-programma's op de geletterde ontwikkeling van kinderen in achterstandssituaties.

Deze coderen we op basis van een vooraf bepaald coderingsschema, waarbij we relevante interventie-, steekproef- en studiekekenmerken registreren. Bij interventiekenmerken richten we ons o.a. op de didactische opzet van programma's, de wijze van overdracht, de afstemming op de culturele/talige achtergrond van gezinnen en op hun praktische omstandigheden.

[Adequaat toeleiden van vluchtelingen naar opleiding of werk. Een integrale en Europese aanpak voor de toeleiding van vluchtelingen naar de arbeidsmarkt](#)

Tijdvenster 2016 - 2018

Partners

- Erasmus+ project wordt samengewerkt met verschillende partners, afkomstig uit Nederland, België, Duitsland, Oostenrijk en Italië.
- Vanuit Nederland zijn het ITTA en de ROC's [Alfa-college](#) en [Scalda](#) betrokken. De Nederlandse partners hebben grote expertise op het gebied van inburgering, mbo, gecombineerde trajecten, Nederlands op de werkvloer en Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt (ONA) en zetten deze in om het werkvloerleren verder vorm te geven.

Voor informatie over het project Fast Lane kunt u contact opnemen met Bregje Kaars Sijpesteijn of Niki Moeken.

Een integrale en Europese aanpak voor de toeleiding van vluchtelingen naar de arbeidsmarkt

Het aantal asielaanvragen binnen de Europese Unie was de afgelopen jaren groter dan ooit. De vraag hoe deze mensen zo snel mogelijk kunnen integreren en participeren in onze samenleving, is zelden zo relevant geweest. Hoe kunnen we er bijvoorbeeld voor zorgen dat zij voldoende zijn toegerust om aan het werk te kunnen in bedrijven die moeite hebben om lokale werknemers te vinden? En hoe kunnen die bedrijven zorgen voor een goede inpassing op de werkvloer? Dit en meer wordt onderzocht in het Erasmus+ project 'Fast Lane to the Labour Market'.

In het project Fast Lane to the Labour market wordt een aanpak ontwikkeld voor een snelle toeleiding naar de arbeidsmarkt en beroepsopleidingen voor vluchtelingen. Op basis van internationale 'best practices' worden instrumenten en materialen ontwikkeld waarvan de opbrengst in zes pilots wordt onderzocht.

Het project leidt tot de volgende producten:

- Een model voor de samenwerking tussen vluchtelingen, opleiders en bedrijven met betrekking tot de integratie van vluchtelingen;
- Een quickscan waarmee competenties van vluchtelingen snel en eenvoudig in kaart gebracht kunnen worden. Niet alleen formele, maar ook non-formele en informele educatie worden daarbij beschreven;
- Een aanpak met concrete materialen voor het versterken van de taalvaardigheid, beroepscompetenties en softskills van vluchtelingen. Als materialen worden een organisatiemodel, een handreiking met aanbevelingen en checklists en een aantal sets met lessuggesties en praktijkopdrachten ontwikkeld;
- Een handreiking voor opleiders en bedrijven die in hun organisatie met vluchtelingen te maken krijgen (richtlijnen voor het werken met de ontwikkelde aanpak en quickscan, suggesties voor de werving en toerusting van bedrijven, trainingsmateriaal en videomateriaal).

<p>Digitalisering in de gevangenissen</p> <p>FWOAL815</p> <p>VUB Vrije Universiteit Brussel</p> <p>Effective start/end date 1/01/16 → 31/12/19</p> <ul style="list-style-type: none">• Criminology• Administrative Promotor: Beyens, Kristel• Co-Promotor: Maes, Eric	
<p>Participation in a prison context: Motives, barriers and needs of foreign national prisoners</p> <p>FWOAL840</p> <p>VUB Vrije Universiteit Brussel</p> <p>Effective start/end date: 1/01/17 → 31/12/20</p> <ul style="list-style-type: none">• Educational Science• Administrative Promotor: De Donder, Liesbeth• Research areas• Participation, Prison	<p>The research project focuses on prison participation of foreign nationals. It aims to develop and test a culturally sensitive “prison participation model”. Although the prison population is becoming more diverse in terms of nationality and ethnicity, research on participation of this group in prison activities is very scant.</p> <p>A mixed-method study – using a standardized questionnaire and in-depth interviews based on the methodology of appreciative inquiry– will be used</p> <ul style="list-style-type: none">(1) to gain knowledge about prison participation of foreign nationals (degree and type of participation),(2) to get insight into the motives, barriers and needs foreign national prisoners experience concerning prison participation, and(3) to test the importation and deprivation theories on participation of foreign national prisoners, as well as on their related motives and barriers. <p>The research aims to contribute to understanding the mechanisms that foster or impede foreign national prisoners’ participation in activities during their time of incarceration, which in turn are hypothesized to result in behaviour favourable for the person (e.g. better mental and physical health), prison (e.g. better dynamic security) and society (e.g. less recidivism). From a theoretical perspective, the findings will enrich the knowledge in the fields of criminology, prison sociology and educational sciences.</p>

Infotheek

Vocvo, Frederik de Merodestraat 27 , 2800 Mechelen

t. 015 44 65 00

e. ludwine.liefooghe@vocvo.be

w. www.vocvo.be

vlaams ondersteuningscentrum voor het volwassenenonderwijs